

Nr indeksu 363103

PL ISSN 0023-5903

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik XCIX

Nr 1

WARSZAWA 1992

<http://rcin.org.pl>

INFORMACJA DLA AUTORÓW „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

Trudna sytuacja finansowa „Kwartalnika Historycznego” (brak funduszy na przepisywanie tekstów autorskich) zmusza nas do wprowadzenia ścisłych rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

1. Wszystkie teksty muszą być składane w dwóch egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm wydawniczych: na stronie 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony, szerokości 4—5 cm. Poprawki i uzupełnienia w tekście muszą być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) musi wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora i pod nim w nawiasie miasto, w którym pracuje; poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. 1—2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, liczbę stron, na ostatnim miejscu nazwę wydawcy. Imię i nazwisko Autora recenzji oraz miasto, w którym pracuje — na końcu tekstu z prawej strony.

4. Teksty do działu „Kronika” zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m. in., etc. oraz inne podobne), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne zaś w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7. oraz te, które znajdują się w zamieszczonym poniżej wykazie; dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia przy pierwszym przypadku zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

**KWARTALNIK
HISTORYCZNY**

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

**ROCZNIK XCIX
1992**

1

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN
WARSZAWA 1992

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszek (zastępca redaktora), Marian Biskup, Andrzej Brożek, Adam Galos, Antoni Gąsiorowski, Aleksander Gieysztor, Jerzy Jedlicki, Tadeusz Jędruszcak, Marcin Kamler (sekretarz), Czesław Madajczyk, Jerzy Michalski (redaktor), Jan Molenda (zastępca redaktora), Edward Potkowski, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck, Andrzej Skrzypek, Jacek Staszewski, Stanisław Trawkowski, Roman Wapiński, Marian Wojciechowski, Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, Andrzej Zahorski, Zygmunt Zeliński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN — WARSZAWA, MIODOWA 10

Ark. wyd. 18,00; ark. druk. 11,5. Papier druk. sat. kl. III 70 g. 70×100. Oddano do składania w grudniu 1991 r.
Podpisano do druku w kwietniu 1992 r. Druk ukończono w maju 1992 r.

Skład: „CENTRUM”. Druk i oprawa: Drukarnia — Warszawa, ul. Hajoty 50.

SPIS TREŚCI

Maria S t a r n a w s k a, Mnisi-rycerze-szlachta. Templariusze i joannici na pograniczu wielkopolsko-brandenbursko-pomorskim	3
Elżbieta K o w a l c z y k, Topografia granicy mazowiecko-krzyżackiej w świetle ugody granicznej z listopada 1343 roku	33
Maria K o c z e r s k a, Autentyczność dokumentu unii krewskiej 1385 roku	59
Jan D r a b i n a, Wysłannicy Stolicy Apostolskiej w Polsce w dobie wielkiej wojny z Zakonem 1409—1411	81
Andrzej R a c h u b a, Kandydaci Piotra Kochlewskiego do nowych urzędów litewskich w 1635 roku	91
Anna G r z e ś k o w i a k — K r w a w i c z, Deklaracja Stanów Zgromadzonych z 5 czy z 3 maja 1791 roku?	105
Arkadiusz K o ł o d z i e j c z y k, Demokracja parlamentarna w poglądach i działalności Macieja Rataja	113

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Maciej J a n o w s k i, Żydzi w kulturze fin de siècle'u	133
--	-----

*

Typen der Ethnogenese unter besonderer Berücksichtigung der Bayern, cz. 1—2, Berichte des Symposions der Kommission für Frühmittelalterforschung, 27. bis 30. Okt. 1986, Stift Zwettl, Niederösterreich, wyd. H. Wolfram, W. Pohl (cz. 1) oraz H. Friesinger, F. Daim (cz. 2) — Jerzy S t r z e l c z y k	138
K. Zernack, Preussen—Deutschland—Polen. Aufsätze zur Geschichte der deutsch-polnischen Beziehungen, wyd. W. Fischer, M. G. Müller — Jerzy S t r z e l c z y k ...	143
A. Wyczański, Między kulturą a polityką. Sekretarze królewscy Zygmunta Starego (1506—1548) — Waclaw U r b a n	145
B. P. Levack, Polowanie na czarownice w Europie wczesnonowożytnej — Janusz T a z - b i r	147
M. Woźniakowa, Sąd asesorski koronny (1537—1795). Jego organizacja, funkcjonowanie i rola w dziejach prawa chełmińskiego i magdeburskiego w Polsce — Marian M i k o ł a j c z y k	149
G. Platania, Gli ultimi, Sobieski e Roma. Fasti e miserie di una famiglia reale polacca tra sei e settecento (1699—1715). Studi e Documenti — Michał K o m a s z y ń s k i	151
Sejm Czteroletni i jego tradycje, red. J. Kowecki — Władysław Z a j e w s k i	153
I. I. Kostiuszko, Prusskaja agrarnaja rieforma. K problemie burżuaznoj agrarnoj ewolucii pruskogo tipa — Włodzimierz S t ę p i ń s k i	156
Macht und Ohnmacht der Weimarer Republik, red. M. Weissbecker — Wiesław K o - z u b - C i e m b r o n i e w i c z	159
B. Grott, Nacjonalizm chrześcijański. Myśl społeczno-państwowa formacji narodo-wo-katolickiej w Drugiej Rzeczypospolitej — Jacek M. M a j c h r o w s k i	161
K. Grünberg, J. Serczyk, Czwarty rozbiór Polski. Z dziejów stosunków radziecko-niemiec-kich w okresie międzywojennym — Michał Jerzy Z a c h a r i a s	162

KRONIKA

Nędza i dostatek na ziemiach polskich od średniowiecza po wiek XX – Urszula S o w i n a	167
Sesja z okazji XV rocznicy protestu robotniczego w Radomiu „Czerwiec 76” – Grażyna Ł u s z k i e w i c z	168

IN MEMORIAM

Zbigniew Stankiewicz (7 I 1930–28 XII 1990) – Helena B r o d o w s k a	171
Jan Andrzej Betley (1 X 1926–11 II 1991) – Franciszek K a p e l i Ń s k i	173
Zbigniew Kuchowicz (25 X 1927–11 V 1991) – Zofia L i b i s z o w s k a	174
Armando Saitta (1919–25 V 1991) – Monika S e n k o w s k a – G ł u c k	177
Edgar Bojnour (21 VIII 1898–26 V 1991) Marek A n d r z e j e w s k i	178

CONTENTS

Maria S t a r n a w s k a, Monks – Knights – Gentry. The Templars and the Knights of St John of Jerusalem on the Great Poland – Brandenburg – Pomeranian Borderland	3
Elżbieta K o w a l c z y k, Topography of the Mazovian – Teutonic Knights' Frontier in the Light of the Border Agreement of November 1343	33
Maria K o c z e r s k a, Authenticity of the Krewo Treaty of 1385	59
Jan D r a b i n a, Envoys of the Apostolic See in Poland during the Great War with the Teutonic Order 1409–1411	81
Andrzej R a c h u b a, Piotr Kochlewski's Candidates to New Lithuanian Offices in 1635	91
Anna G r z e ś k o w i a k – K r w a w i c z, The Declaration of the Assembled States of the 5th or the 3rd May 1791?	105
Arkadiusz K o ł o d z i e j c z y k, Parliamentary Democracy in Maciej Rataj's Views and Activity	113
Critical articles – Reviews	133
Chronicle	167
In memoriam	171

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	— Archiwum Akt Nowych
AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych
Bibl. Czart.	— Biblioteka i Archiwum Czartoryskich w Krakowie
Bibl. Kórn.	— Biblioteka Kórnicka PAN
Bibl. Nar.	— Biblioteka Narodowa w Warszawie
Bibl. Ossol.	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Osolińskich we Wrocławiu
Bibl. Racz.	— Miejska Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	— Centralne Archiwum Wojskowe
cz.	— część
„Czasop. Prawno-Hist.”	— „Czasopismo Prawno-Historyczne”
ibid.	— ibidem
„Kwart. Hist.”	— „Kwartalnik Historyczny”
„Kwart. HKM”	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH SS	— <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptores</i>
MGH Script. rer. Ger.	— <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptores rerum Germanicarum</i>
MPH	— <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
n.	— i następna (s. 53 n.)
nn.	— i następne (s. 53 nn.)
nr	— numer
op. cit.	— opus citatum
por.	— porównaj
przyp.	— przypis
„Przegl. Hist.”	— „Przegląd Historyczny”
PSB	— <i>Polski słownik biograficzny</i>
RAU	— Rozprawy Akademii Umiejętności
RDSD	— „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	— redaktor, redakcja
rkp.	— rękopis
RPAU	— Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności
SPPP	— <i>Starodawne Prawa Polskiego Pomniki</i>
SSS	— <i>Słownik starożytności słowiańskich</i>
„St. Źródł.”	— „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	— sygnatura
t.	— tom
VL	— Volumina Legum
WAP	— Wojewódzkie Archiwum Państwowe
wyd.	— wydanie, wydawca
z.	— zeszyt
zob.	— zobacz

Cena zł 18 000,-

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne:

- na terenie kraju — jednostki kolportażowe „Ruch” i urzędy pocztowe właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora,
- na zagranicę — Zakład Kolportażu Prasy i Wydawnictw,
00-958 Warszawa, konto PBK XIII Oddział Warszawa
370044-1195-139-11.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100% wyższa od krajowej.

Dostawa zamówionej prasy następuje:

- przez jednostki kolportażowe „Ruch” — w sposób uzgodniony z zamawiającym,
- przez urzędy pocztowe — pocztą zwykłą na wskazany adres, w ramach opłaconej prenumeraty z wyjątkiem zlecenia dostawy za granicę pocztą lotniczą do odbiorcy zagranicznego, której koszt w pełni pokrywa prenumerator.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę:

- krajową i zagraniczną — do 20XI na I kw. roku następnego
do 20II na II kw.
do 20V. na III kw.
do 20VIII na IV kw.

Bieżące numery można nabyć lub zamówić w Księgarni Wydawnictwa Naukowego PWN sp. z o.o., ul. Miodowa 10, Warszawa. Również można je nabyć, a także zamówić (przesyłka za zaliczeniem pocztowym) we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY S.A. 201061-710-13100